

INTÉZKEDÉSI TERV

az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentésére

1. Bevezető

Az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentését szolgáló intézkedésekről szóló 63/2022. (II. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rend.) 2022. március 15. napján lépett hatályba.

A Korm. rend. 5. § (1) bekezdése szerint, ha egy ajánlatkérő esetében az egyajánlatos közbeszerzések aránya – az uniós értékhatárt elérő becsült értékű közbeszerzések körében – a tárgyévet megelőző naptári évben a 20%-ot meghaladta, az ajánlatkérő köteles a tárgyévre vonatkozóan intézkedési tervet készíteni az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentésére vonatkozóan, az adott évre irányadó közbeszerzési tervére figyelemmel.

A Korm. rend. 5. § (4) bekezdése és a 10. § (3) bekezdése értelmében a közbeszerzésekért felelős miniszter az EKR adatait alapul véve, az intézkedési terv közzétételére kötelezett ajánlatkérőket – megjelölve az egyajánlatos közbeszerzések arányát és a lefolytatott közbeszerzések darabszámát – első alkalommal 2022. március 15. napjáig írásban értesíti.

A közbeszerzési felügyeletért felelős helyettes államtitkár a 2022. március 9. napján kelt, KSZ-57/21-57/2022 iktatószámú levelében arról tájékoztatta az NHKV Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaságot (a továbbiakban Társaság), hogy a Korm. rend. 5. § (1) bekezdése szerint intézkedési terv készítésére vonatkozó kötelezettsége áll fenn. Ennek oka, hogy az Elektronikus Közbeszerzési Rendszerben rendelkezésre álló adatok alapján, a Korm. rend. 4. §-ában foglalt módszertan szerint számítva a Társaság 2021. évben öt darab, az uniós értékhatárt elérő becsült értékű közbeszerzést folytatott le, amelyből az egyajánlatos közbeszerzések száma öt darab, aránya 100% volt.

A Korm. rend. 10. § (2) bekezdése alapján az intézkedési tervet a Társaság 2022. április 30. napjáig köteles elkészíteni és közzétenni.

A Korm. rend. 5. § (3) bekezdése szerint az intézkedési tervben meg kell vizsgálni és be kell mutatni különösen azt, hogy milyen lehetséges okai voltak a vizsgált évben az egyajánlatos közbeszerzések magas számának, a Társaság milyen intézkedéseket tesz, illetve milyen beszerzési gyakorlatot kíván alkalmazni annak érdekében, hogy a tervezett beszerzéseinél biztosítsa a lehető legnagyobb versenyt, és az egyajánlatos közbeszerzések száma a lehető legalacsonyabb szintre csökkenjen.

A fentiekre és a Miniszterelnökség által 2022. március 11. napján közzétett, az egyajánlatos közbeszerzések elkerülését segítő módszerekről és gyakorlatokról szóló útmutatóban (a továbbiakban: Útmutató) foglaltak alapján a Társaság vezérigazgatója a jelen intézkedési tervet bocsátja ki.

2. A Társaság egyajánlatos közbeszerzései a tárgyévet megelőző naptári évben

A Társaság az intézkedési terv egyes intézkedéseinek kidolgozása előtt megvizsgálta a tárgyévet megelőző naptári évben lefolytatott egyajánlatos közbeszerzési eljárásokat. A vizsgálat elsősorban a

Társaság beszerzési gyakorlatának, valamint ehhez kapcsolódóan a verseny hiányának lehetséges indokai feltárására irányult.

2.1. Általános megállapítások

A vizsgált egyajánlatos közbeszerzési eljárások a közbeszerzés tárgya szerint szolgáltatásmegrendelésnek minősülnek.

A fő CPV-kódok nem tartoznak a 2021. évre vonatkozóan a verseny alacsony szintjével legerősebben érintett, a közbeszerzésekért felelős miniszter által előzetesen közzétett beszerzési tárgyak körébe.

A részekre történő ajánlattételt a Társaság egyetlen érintett közbeszerzési eljárásban sem tette lehetővé.

A közbeszerzési eljárásokban meghatározott ajánlattételi határidő a törvényi minimum, vagy azt kevéssel meghaladó érték.

2.2. A közbeszerzési eljárások lefolytatásának ütemezése

Az Útmutató által hivatkozott kutatás megállapította, hogy Magyarországon az őszi és téli hónapokban jóval nagyobb az esélye az egyajánlatos közbeszerzéseknek, mint a tavaszi hónapokban. A vizsgált egyajánlatos közbeszerzési eljárások 2020 szeptemberétől és 2021 októberéig terjedő időszakban zajlottak, egy kivétellel minden érintett eljárás ajánlattételi határideje őszi, vagy téli hónapokra esett.

2.3. Hasonló tárgyú, nagy értékű közbeszerzések indítása

Az Útmutatóban rögzített álláspont szerint kerülendő lehet hasonló tárgyú, nagy értékű közbeszerzések egy időben történő indítása, mivel így csökken az esélye annak, hogy az érdekelt gazdasági szereplők egyedüli ajánlattevőként jelennek meg párhuzamosan futó közbeszerzési eljárásokban. A vizsgált egyajánlatos közbeszerzési eljárások közül a részben hasonló tárgyban lefolytatott „Komplex ügyviteltámogatási feladatok ellátása” elnevezésű, valamint a „Számlázás és követelésértékesítés – Budapest” elnevezésű eljárásokban nincs átfedés a két eljárás ajánlattételi határideje között.

2.4. Alkalmassági feltételek meghatározása

A Társaság minden eljárásban előírt a gazdasági és pénzügyi helyzetre vonatkozó alkalmassági követelményt a közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 321/2015. Korm. rend.) 19. § (1) bekezdés c) pontja alapján. Az árbevételi adatokra vonatkozó minimumkövetelményt a Társaság úgy határozta meg, hogy annak átlagos értéke nem éri el az érintett közbeszerzések átlagos becsült értékének 51%-át.

A Társaság minden eljárásban előírt a műszaki és szakmai alkalmasság igazolása érdekében a 321/2015. Korm. rend. 21. § (3) bekezdés a) pontja alapján referencia ismertetésére vonatkozó követelményt.

A „Komplex ügyviteltámogatási feladatok ellátása” elnevezésű eljárásban, valamint az IT-szolgáltatások beszerzésére irányuló eljárásokban a szakemberekre vonatkozó előírásokat a szolgáltatás összetett jellege indokolta.

2.5. Az ajánlatok bírálatának időtartama

Megállapítható, hogy a vizsgált eljárások tekintetében az ajánlatok bírálata gyorsan és hatékonyan megtörtént. Az ajánlati felhívás feladásától az eredményről szóló tájékoztató hirdetmény feladásáig 65-70 nap telt el, kivéve a „Komplex ügyviteltámogatási feladatok ellátása” elnevezésű eljárást, ahol ez az időtartam 142 nap.

2.6. A piaci szereplők magatartása

A vizsgált eljárások iránt átlagosan öt gazdasági szereplő jelezte érdeklődését. Egyedül a „Gépjárműberlet és flottaüzemeltetés” elnevezésű eljárásban érkezett olyan gazdasági szereplőtől kiegészítő tájékoztatás kérés, amely később tartózkodott az ajánlattételtől.

Egyetlen vizsgált eljárás tekintetében sem nyújtottak be előzetes vitarendezési kérelmet és nem kezdeményeztek jogorvoslati eljárást.

3. Az egyajánlatos közbeszerzések magas számának lehetséges okai

A Társaság a tárgyévvel megelőző naptári évben lefolytatott egyajánlatos közbeszerzési eljárások vizsgálata alapján az alábbiakban foglalja össze azokat a körülményeket, amelyek potenciálisan közrejátszottak az egyajánlatos közbeszerzések magas számának kialakulásához.

3.1. A becsült érték, a részekre történő ajánlattétel lehetőségének biztosítása, valamint a pénzügyi és gazdasági alkalmassági követelmények kapcsolata

A Kbt. 65. § (3) bekezdése alapján az ajánlatkérőnek az alkalmassági követelmények meghatározását a közbeszerzés tárgyára kell korlátoznia, és azokat – a közbeszerzés becsült értékére is tekintettel – legfeljebb a szerződés teljesítéséhez ténylegesen szükséges feltételek mértékéig lehet előírni. A Kbt. 65. § (5) bekezdése kimondja, hogy az ajánlattevőktől megkövetelt árbevételi adatokra vonatkozó minimumkövetelményt az ajánlatkérőnek úgy kell meghatároznia, hogy - az éves teljes árbevétel vizsgálata esetén - az a gazdasági szereplő, amely rendelkezik az ajánlatkérő által vizsgált üzleti évben vagy években összesen az adott közbeszerzés - a 19. § (3) bekezdésének alkalmazása nélkül számított - értékét elérő teljes árbevétellel, vagy - a beszerzés tárgya szerinti árbevétel vizsgálata esetén - az adott közbeszerzés - a 19. § (3) bekezdésének alkalmazása nélkül számított - értékének 75%-át elérő összegű, a beszerzés tárgya szerinti árbevétellel, nem minősülhet alkalmatlannak.

Ajánlatkérői döntéstől függ egyrészt az, hogy az adott közbeszerzési eljárásban előírásra kerül-e gazdasági és pénzügyi helyzetre vonatkozó alkalmassági követelmény, másrészt az, hogy ajánlatkérő ennek keretében a teljes árbevételt, a közbeszerzés tárgya szerinti árbevételt, vagy mindkettőt vizsgálja.

A részekre történő ajánlattétel lehetőségének biztosítása nélkül tehát a magas becsült értékű közbeszerzéseknél az árbevételre vonatkozó minimumkövetelmény is szükségszerűen magasabb értékben határozható meg, elriasztva ezzel az adott piac kisebb szereplőit, vagy közös ajánlattevői, illetve kapacitást rendelkezésre bocsátó szervezeti minőségbe kényszerítve a gazdasági szereplőket.

Ajánlattevő oldaláról ugyanakkor azt kell mérlegelni, hogy vannak-e olyan észszerű gazdasági, műszaki és minőségi szempontok, amelyek az adott szolgáltatás egymásra épülő, egymással szervesen összefüggő munkafolyamatainak elválasztását és az összetett szolgáltatás egyes elemeire

bontását a részekre történő ajánlattétel lehetőségének biztosítása érdekében megfelelően indokolják.

3.2. A közbeszerzési eljárások ütemezése

Az ajánlattételi hajlandóságot visszafoghatta, hogy a jelen intézkedési terv 2.2. pontjában rögzítettek szerint az érintett eljárások túlnyomó többségében az ajánlattételi határidő olyan időszakra esett, amelyben az ajánlattevők aktivitása a tapasztalatok szerint kevésbé intenzív.

3.3. Az ajánlattételi határidő relatív rövidegsége

A jelen intézkedési terv 2.1. pontjában foglaltakra utalva általános konzekvencia, hogy az ajánlattételi határidő megegyezik, vagy alig haladja meg a törvényi minimumot. Ez a közbeszerzési eljárás keretében beszerezni kívánt szolgáltatás komplexitásától, valamint a kapcsolódó adminisztrációs tehertől függően eredményezheti azt, hogy bizonyos ajánlattevők számára az ajánlattételi határidő nem bizonyul elégségesnek ajánlatuk benyújtására.

4. Az egyajánlatos közbeszerzések csökkentésére irányuló tervezett intézkedések

A Társaság azt tartotta szem előtt, hogy a tárgyévben lefolytatni tervezett, uniós értékhatárt elérő becsült értékű közbeszerzései nagyságrendjére és számára is tekintettel olyan reálisan megvalósítható intézkedéseket fogalmazzon meg, amelyek ténylegesen alkalmasak a közbeszerzésekben a verseny szintjének növelésére.

Fontos kiemelni, hogy a Társaság tárgyévben lefolytatni tervezett közbeszerzései közül egy sem esik a verseny alacsony szintjével legerősebben érintett, a közbeszerzésekért felelős miniszter által előzetesen közzétett beszerzési tárgyak körébe.

4.1. A közbeszerzési eljárások előkészítésére irányuló folyamat felülvizsgálata

Az Útmutató szerint a közbeszerzések során kiemelten fontos a műszaki leírás versenysemleges megfogalmazása; a műszaki leírásnak valamennyi gazdasági szereplő számára egyenlő hozzáférést kell lehetővé tennie, és nem lehet olyan hatása, amely indokolatlanul akadályozná a verseny biztosítását.

A Társaság hatályos Közbeszerzési és Beszerzési Szabályzata értelmében a közbeszerzési eljárások előkészítése során a műszaki leírás elkészítéséért a közbeszerzési eljárást kezdeményező szervezeti egység felelős.

A műszaki leírás megfelelő meghatározása alapvető ajánlatkérői kötelezettség, amely a közbeszerzési eljárás központi dokumentumaként az adott közbeszerzés konkrét előírásaira is kihatással van.

Az intézkedés keretében a közbeszerzési tervben szereplő közbeszerzési eljárásokat kezdeményező szervezeti egységek azon gyakorlatát kell felülvizsgálni, amely a műszaki leírások létrehozására, összeállítására irányul. A felülvizsgálatról írásbeli beszámolót kell készíteni, amelyet a Jogi és Beszerzési Igazgató részére kell megküldeni.

végrehajtásért felelős: közbeszerzési eljárásokat kezdeményező, érintett szervezeti egység vezetője

határidő: jelen intézkedési terv közzétételét követő 60 napon belül

4.2. Belső szabályozók módosítása

A műszaki leírások létrehozásának, összeállításának felülvizsgálatáról a közbeszerzési eljárásokat kezdeményező, érintett szervezeti egység által készített írásbeli beszámolók kiértékelése, majd a közbeszerzési eljárások előkészítésének racionalizálása és az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentését elősegítő rendelkezések beültetése a belső szabályozókba, amennyiben a felülvizsgálat alapján szabályzatban történő rögzítése szükséges.

végrehajtásért felelős: Jogi és Beszerzési Igazgató

határidő: jelen intézkedési terv közzétételét követő 90 napon belül

4.3. Az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentését szolgáló előírásokra vonatkozó javaslatok megfogalmazása

A Társaság 2022. évi közbeszerzési tervében szereplő közbeszerzési eljárások előkészítése során konkrét, az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentését szolgáló, a közbeszerzési dokumentumok részét képező előírásokra irányuló javaslattétel.

A javaslatokat írásban kell megfogalmazni a Jogi és Beszerzési Igazgató részére.

végrehajtásért felelős: Beszerzési Irodavezető

határidő: folyamatos, az adott közbeszerzési eljárásra vonatkozó beszerzési kérelem jóváhagyását követő 8 napon belül

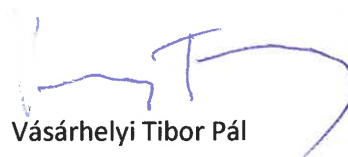
4.4. Személyi állomány képzése

A Beszerzési Iroda közbeszerzésekkel foglalkozó munkatársainak ismereteit bővítő, közbeszerzési tárgyú konferenciákon, képzéseken történő részvétel biztosítása.

végrehajtásért felelős: Jogi és Beszerzési Igazgató

határidő: folyamatos

Budapest, 2022. április „25.”

Vásárhelyi Tibor Pál

vezérigazgató